

OMÓWIENIA

BARTŁOMIEJ GADECKI¹

KRADZIEŻ I UŻYCI KARTY BANKOMATOWEJ ORAZ KARTY PŁATNICZEJ (WYBRANE ZAGADNIENIA PRAKTYCZNE)

Obecnie przedmiotem kradzieży stają się nie tylko pieniądze, lecz także karty płatnicze lub bankomatowe, które następnie sprawcy kradzieży wykorzystują do zapłaty za towar w sklepie lub pobrania pieniędzy z bankomatu. *Prima facie* takie zachowania nie powinny rodzić wątpliwości co do przyjęcia właściwej kwalifikacji prawnej takich czynów w tych nieskomplikowanych stanach faktycznych, gdzie sprawca najpierw dokonuje kradzieży karty płatniczej albo bankomatowej, a następnie używa jej w sklepie celem zapłaty za towar albo pobiera pieniądze z bankomatu. Przy czym zapłata za towar w sklepie może nastąpić coraz bardziej popularną „metodą zbliżeniową”. Jednakże analiza orzeczeń sądów I instancji prowadzi do wniosku, że w podobnych stanach faktycznych sądy przyjmują odmienne kwalifikacje prawne.

Celem niniejszego opracowania jest nie tylko uporządkowanie dotychczasowych poglądów występujących w doktrynie, ale i przedstawienie, jaka kwalifikacja prawna powinna być zastosowana do opisanych wyżej zachowań sprawców.

Objaśnienie pojęcia „karta uprawniająca do podjęcia pieniędzy z automatu bankowego”

Na wstępie trzeba zauważyć, że pojęcia „karta bankomatowa” oraz „karta płatnicza” nie są objaśnione w kodeksie karnym². Pojęcia te nie są też

¹ Dr Bartłomiej Gadecki — prokurator rejonowy Olsztyn-Północ w Olsztynie. W przeszłości pełnił funkcję prokuratora rejonowego w Biskupcu. Ukończył podyplomowe studia prawa handlowego (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu) oraz podyplomowe studia problematyki zorganizowanej przestępczości i terroryzmu (Uniwersytet Warszawski). Autor ponad 30 publikacji naukowych, w tym monografii oraz komentarza do przepisów karnych ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Adres do korespondencji: <gadek82@poczta.onet.pl>.

² Ustawa z 6 czerwca 1997 r. — Kodeks karny, DzU z 1997 r., nr 88, poz. 553 z późn. zm. (dalej: k.k.).

używane w k.k. Ustawodawca posługuje się natomiast terminami: „karta uprawniająca do podjęcia pieniędzy z automatu bankowego” (pojęcie użyte w art. 278 § 5 k.k., lecz nieobjaśnione przez k.k.), „dokument” (przy czym zgodnie z definicją legalną zawartą w art. 115 § 14 k.k. „dokumentem jest każdy przedmiot lub inny zapisany nośnik informacji, z którym jest związane określone prawo, albo który ze względu na zawartą w nim treść stanowi dowód prawa, stosunku prawnego lub okoliczności mającej znaczenie prawne”). Na potrzeby poniższych rozważań trzeba także podać, że art. 115 § 9 k.k. stanowi, że „rzeczą ruchomą lub przedmiotem jest także polski albo obcy pieniądź lub inny środek płatniczy oraz dokument uprawniający do otrzymania sumy pieniężnej albo zawierający obowiązek wypłaty kapitału, odsetek, udziału w zyskach albo stwierdzenie uczestnictwa w spółce”. Analizując wyżej wymienione przepisy w doktrynie zauważono, że karta bankomatowa (karta uprawniająca do podjęcia pieniędzy z automatu bankowego) nie jest objęta zakresem pojęcia „rzecz ruchoma”³; nie mieści się też w pojęciu „dokumentu uprawniającego do otrzymania sumy pieniężnej” z art. 115 § 9 k.k.⁴ Zatem karta bankomatowa nie jest rzeczą ruchomą w rozumieniu k.k.; jest natomiast dokumentem w rozumieniu art. 115 § 14 k.k. W orzecznictwie wskazano, że „ustawodawca, tworząc typ kradzieży karty do bankomatu (art. 278 § 5 KK), utworzył *lex specialis* w stosunku do normy zawartej w art. 275 § 1 KK, przewidującej odpowiedzialność karną m.in. za kradzież dokumentu. Zasada racjonalnego ustawodawcy wyłącza bowiem wnioski, że poza wypadkami kradzieży, karta do bankomatu pozbawiona została ochrony prawnej przed innymi kryminalizowanymi działaniami. Należy zatem przyjąć, że obok przewidzianej w art. 278 § 5 KK ochrony przed kradzieżą przysługuje jej także ochrona jako dokumentowi, podlegającemu zaliczeniu do zbioru dokumentów określonego w art. 115 § 14 KK”⁵.

Należy zauważyć, że definicja karty płatniczej zawarta jest w ustawie z 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych⁶, gdzie w art. 2 pkt 15a wskazano, że użyte w ustawie określenie oznacza: „karta płatnicza — karta

³ M. Dąbrowska-Kardas, P. Kardas, *Nowa kodyfikacja karna. Kodeks karny. Przestępstwa przeciwko mieniu*, Warszawa 1998, s. 64 i 66; M. Dąbrowska-Kardas, P. Kardas [w:] A. Zoll (red.), *Kodeks karny. Część szczególna. Komentarz*, t. 3, *Komentarz do art. 278–363 k.k.*, Warszawa 2008, s. 70; J. Skorupka, *Kradzież oraz przywłaszczenie karty bankomatowej i karty płatniczej* [w:] A. Michalska-Warias, I. Nowikowski, J. Piórkowska-Flieger (red.), *Teoretyczne i praktyczne problemy współczesnego prawa karnego. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Tadeuszowi Bojarskiemu*, Lublin 2011, s. 553; M. Kulik [w:] M. Mozgawa (red.), *Kodeks karny. Praktyczny komentarz*, Kraków 2006, s. 540; A. Marek, T. Oczkowski [w:] R. Zawłocki (red.), *Przestępstwa przeciwko mieniu i gospodarce*, Warszawa 2011, s. 84–85; zob. także uchwała Sądu Najwyższego z 21 października 2003 r., I KZP 33/03, Legalis nr 59214; wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 11 stycznia 2012 r., II AKa 385/11, Portal Orzeczeń Sądów Powszechnych <<http://orzeczenia.ms.gov.pl/>> (dalej: POSP).

⁴ M. Dąbrowska-Kardas, P. Kardas, *Nowa kodyfikacja...*, wyd. cyt., s. 66.

⁵ Uchwała Sądu Najwyższego z 21 października 2003 r., I KZP 33/03, Legalis nr 59214.

⁶ Tekst jedn. DzU z 2014 r., poz. 873 z późn. zm.

uprawnijająca do wypłaty gotówki lub umożliwiająca złożenie zlecenia płatniczego za pośrednictwem akceptanta lub agenta rozliczeniowego, akceptowana przez akceptanta w celu otrzymania przez niego należnych mu środków”. Definicja ta jest też przyjęta przez ustawę z 29 sierpnia 1997 r. — Prawo bankowe⁷ (zob. art. 4 ust. 1 pkt 4).

Omawiając pojęcia karty płatniczej i karty bankomatowej, Jerzy Skorupka wyróżnił⁸ kartę płatniczą *largo* i kartę płatniczą *stricte*, przy czym wskazał, że pod pojęciem karty płatniczej *largo* należy rozumieć kartę bankomatową, kartę płatniczą w ścisłym tego słowa znaczeniu oraz tzw. kartę kredytową, a pod pojęciem karty płatniczej *stricte* należy rozumieć tylko jeden rodzaj karty płatniczej, a mianowicie — kartę uprawniającą do dokonania zapłaty⁹. Jednocześnie autor ten stwierdził, że „należy podkreślić, że karta uprawniająca wyłącznie do wypłaty gotówki, tzw. karta bankomatowa, nie uprawnia do dokonywania zapłaty, gdyż nie spełnia funkcji płatniczej. Za pomocą karty bankomatowej jej posiadacz nie może dokonać zapłaty, np. za nabyty w sklepie towar, będzie mógł jedynie wypłacić pieniądze z bankomatu”¹⁰ oraz że „w art. 278 § 5 k.k. został wymieniony tylko jeden z rodzajów karty płatniczej *largo*, to jest karta uprawniająca do wypłaty gotówki (podjęcia pieniędzy z automatu bankowego). Tym samym, pod pojęciem karty bankomatowej z art. 278 § 5 k.k. nie należy rozumieć karty płatniczej *stricte* oraz karty kredytowej”¹¹. Zatem J. Skorupka przyjął, że pod pojęciem karty uprawniającej do podjęcia pieniędzy z automatu bankowego należy rozumieć kartę, która służy tylko (jedynie) do podjęcia pieniędzy z automatu bankowego¹². Także Marek Kulik stwierdził, że jest rzeczą tzw. karta bankomatowo-płatnicza, która niezależnie

⁷ Tekst jedn. DzU z 2015 r., poz. 128 z późn. zm.

⁸ Przy czym trzeba wskazać, że wyżej wymieniony autor swoje poglądy prezentował w stanie prawnym, gdy art. 4 ust. 1 pkt 4 prawa bankowego (tekst jedn. DzU z 2002 r., nr 72, poz. 665) stanowił, że kartą płatniczą jest „karta identyfikująca wydawcę i upoważnionego posiadacza, uprawniająca do wypłaty gotówki lub dokonywania zapłaty, a w przypadku karty wydanej przez bank lub instytucję ustawowo upoważnioną do udzielania kredytu — także do dokonywania wypłaty gotówki lub zapłaty z wykorzystaniem kredytu”.

⁹ J. Skorupka, *Kradzież...*, wyd. cyt., s. 550.

¹⁰ Tamże.

¹¹ Tamże, s. 552.

¹² Tamże, s. 560; zob. także A. Sośnicka, *Nowe odmiany przestępstwa kradzieży na tle kodeksu karnego z 1997 r.* [w:] A. Michalska-Warias, I. Nowikowski, J. Piórkowska-Fliieger (red.), *Teoretyczne i praktyczne problemy...*, wyd. cyt., s. 571; B. Michalski [w:] A. Wąsek (red.), *Kodeks karny. Część szczególna*, t. 2, *Komentarz do artykułów 222–316*, Warszawa 2006, s. 826; A. Marek, T. Oczkowski [w:] R. Zawłocki (red.), *Przestępstwa...*, wyd. cyt., s. 85 (A. Marek i T. Oczkowski napisali: „Karta bankomatowa zaś, z uwagi na ograniczenie jej funkcji tylko do możliwości wypłaty gotówki z bankomatów (...)”); T. Oczkowski [w:] R.A. Stefański (red.), *Kodeks karny. Komentarz*, Warszawa 2015, s. 1679; R. Kędziora, *Charakter prawny kart płatniczych w prawie karnym*, „Prokuratura i Prawo” 2011, nr 12, s. 68; wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 11 stycznia 2012 r., II AKa 385/11, POSP.

od tego, że uprawnia do podjęcia sumy pieniężnej, jest jednocześnie środkiem płatniczym, a zatem rzeczą ruchomą w rozumieniu art. 115 § 9 k.k., a do kradzieży takiej karty stosuje się przepis § 1 lub 3 art. 278 k.k.; natomiast § 5 art. 278 k.k. odnosi się tylko do kradzieży karty bankomatowej, niebędącej kartą płatniczą¹³. W orzecznictwie, omawiając art. 278 § 5 k.k., wyrażono pogląd, że „wymieniony przepis ma już jednak brzmienie nieco archaiczne, gdyż współcześnie banki nie emitują kart służących wyłącznie do podejmowania pieniędzy z bankomatu, ale karty łączące tę funkcję z innymi, przy czym głównie z funkcją płatniczą”¹⁴.

Aby lepiej zobrazować kolejne rozważania, należy jeszcze wskazać, że zgodnie z art. 119 § 1 kodeksu wykroczeń¹⁵: „Kto kradnie lub przywłaszcza sobie cudzą rzecz ruchomą, jeżeli jej wartość nie przekracza 1/4 minimalnego wynagrodzenia, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny”. Przy czym od 1 stycznia 2015 r. minimalne wynagrodzenie za pracę wynosi 1750 zł¹⁶. Zatem jeżeli wartość „skradzionej” rzeczy ruchomej nie przekracza 437,50 zł, czyn stanowi wykroczenie. Powyższe ma wpływ na przyjmowanie właściwej kwalifikacji prawnej, bowiem zabór karty może stanowić wykroczenie. Szersze rozważania na ten temat zawarł w wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, dlatego zostaną one przytoczone w całości: „Podsumowując, stwierdzić zatem należy, że tylko kradzież karty bankomatowej (a więc karty uprawniającej jedynie do podjęcia pieniędzy z automatu bankowego) wypełnia znamiona występkę z art. 278 § 5 k.k. Natomiast kradzież karty uprawniającej do zapłaty za towar lub usługę czyli tzw. »karty płatniczej w ścisłym tego słowa znaczeniu« oraz karty uprawniającej do wypłaty gotówki lub zapłaty z wykorzystaniem kredytu bankowego, czyli tzw. »karty kredytowej« w zależności od wartości przedmiotu zaboru, może wypełniać znamiona kradzieży w typie podstawowym z art. 278 § 1 k.k. (gdy wartość przedmiotu zaboru przekracza 250 zł¹⁷) lub wykroczenia z art. 119 § 1 k.w. (jeżeli wartość przedmiotu zaboru nie przekracza 250 zł). W wypadku kradzieży karty spełniającej funkcję płatniczą, wartość przedmiotu zaboru stanowi całość dostępnego na jej podstawie pieniądza bankowego znajdującego się w chwili zaboru na rachunku jej posiadacza”¹⁸. Natomiast kradzież karty, o której mowa

¹³ M. Kulik [w:] M. Mozgawa (red.), *Kodeks karny...*, wyd. cyt., s. 540; zob. także J. Skorupka, *Karta płatnicza jako przedmiot czynności wykonawczych przestępstwa z art. 310 § 1 k.k.*, „Prokuratura i Prawo” 2001, nr 7–8, s. 66.

¹⁴ Uchwała Sądu Najwyższego z 21 października 2003 r., I KZP 33/03, *Legalis* nr 59214.

¹⁵ Ustawa z 20 maja 1971 r. — Kodeks wykroczeń, tekst jedn. DzU z 2015 r., poz. 1094 (dalej: k.w.).

¹⁶ Zob. § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 11 września 2014 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2015 r., DzU z 2014 r., poz. 1220.

¹⁷ Orzeczenie wydano w czasie, gdy kwotą „oddzielającą” wykroczenie od przestępstwa była kwota 250 zł.

¹⁸ Wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 11 stycznia 2012 r., II AKA 385/11, POSP; zob. także J. Skorupka, *Kradzież...*, wyd. cyt., s. 557–559.

w art. 278 § 5 k.k., jest przestępstwem bez względu na wysokość kwoty, którą za pomocą karty można podjąć¹⁹.

Podsumowując ten fragment rozważań, według stanowiska doktryny kradzież karty „bankomatowo-płatniczej” (karty, którą można zarówno płacić w sklepie, jak i dokonywać wypłaty pieniędzy z bankomatu) jest przestępstwem, jeśli wartość dostępnego na jej podstawie pieniądza znajdującego się w chwili zaboru na rachunku jej posiadacza przekracza 437,50 zł (jeżeli nie przekracza tej kwoty, czyn stanowi wykroczenie z art. 119 § 1 k.w.). Natomiast kradzież karty bankomatowej (pozwalającej wyłącznie na wypłatę pieniędzy z bankomatu) stanowi przestępstwo niezależnie od tego, czy wartość dostępnego na jej podstawie pieniądza znajdującego się w chwili zaboru na rachunku jej posiadacza przekracza, czy też nie przekracza kwoty 437,50 zł.

Można zauważyć, że przyjęcie powyższego stanowiska prowadzić może do trudnego do zaakceptowania skutku w praktyce w przypadku, gdy jeden sprawca dokonuje kradzieży karty bankomatowo-płatniczej, a wartość dostępnego na jej podstawie pieniądza znajdującego się w chwili zaboru na rachunku jej posiadacza wynosi 100 zł, a drugi sprawca dokonuje kradzieży karty bankomatowej, a wartość dostępnego na jej podstawie pieniądza znajdującego się w chwili zaboru na rachunku jej posiadacza wynosi również 100 zł, bowiem pierwszy sprawca odpowie za wykroczenie (i to mimo że dokonał zaboru karty, która oprócz tego, że pozwala na wypłatę pieniędzy z bankomatu, pozwala także na dokonanie płatności w sklepie za zakupione rzeczy), a drugi odpowie za przestępstwo z art. 278 § 5 k.k. (mimo że dokonał zaboru karty, która pozwala tylko na wypłatę pieniędzy z bankomatu i nie pozwala na dokonanie płatności w sklepie za zakupione rzeczy). Czyli sprawca, który dokona zaboru karty mającej większe możliwości (wypłata z bankomatu, dokonanie zakupów) „odpowie łagodniej” niż sprawca, który dokonuje zaboru karty, która daje mu mniejsze możliwości (tylko wypłata pieniędzy z bankomatu). Ta różnica w odpowiedzialności za zabór karty zaciera się, gdy wartość dostępnego na jej podstawie pieniądza znajdującego się w chwili zaboru na rachunku jej posiadacza przekracza 437,50 zł. Wtedy obaj sprawcy popełnią przestępstwo (pierwszy z art. 278 § 1 k.k., drugi z art. 278 § 5 k.k.).

Moim zdaniem niesłusznie komentatorzy ograniczają zastosowanie przepisu art. 278 § 5 k.k. do zaboru kart, które wyłącznie (jedynie) uprawniają do podjęcia pieniędzy z automatu bankowego. Należy przypomnieć, że przepis art. 278 § 5 k.k. mówi o „karcie uprawniającej do podjęcia pieniędzy z automatu bankowego”, a nie o „karcie uprawniającej wyłącznie do podjęcia pieniędzy z automatu bankowego”. Zatem nie ma podstaw do przyjmowania, że zwrot „karta uprawniająca do podjęcia pieniędzy z automatu bankowego” oznacza „kartę uprawniającą wyłącznie do podjęcia

¹⁹ E. Pływaczewski, E. Guzik-Makaruk [w:] M. Filar (red.), *Kodeks karny. Komentarz*, Warszawa 2012, s. 1233; zob. także uchwała Sądu Najwyższego z 13 grudnia 2000 r., I KZP 43/00, Legalis nr 48348; wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 11 stycznia 2012 r., II AKa 385/11, POSP.

pieniędzy z automatu bankowego”, a poza zakresem tego terminu znajdują się karty bankomatowo-płatnicze (karty uprawniające także do zapłaty w sklepie). Ustawodawca nie wprowadził takiego ograniczenia (*lege non distinguente nec nostrum est distinguere*). Podany wyżej przykład wskazuje, że również wykładnia funkcjonalna prowadzi do wniosku, że taką kartą jest zarówno karta bankomatowa (pozwalająca jedynie do podjęcia pieniędzy z automatu bankowego), jak i karta bankomatowo-płatnicza i nie może zmienić tego faktu, że możliwości płatnicze karty bankomatowo-płatniczej prowadzą do uznania jej także za rzecz ruchomą. Przyjęcie przedstawionego tu stanowiska, że „karta uprawniająca do podjęcia pieniędzy z automatu bankowego” oznacza zarówno kartę bankomatową, jak i każdą inną, która zapewnia także uprawnienie do podjęcia pieniędzy z automatu bankowego, oznacza, że sprawca kradzieży karty bankomatowo-płatniczej, gdy wartość dostępnego na jej podstawie pieniądza znajdującego się w chwili zaboru na rachunku jej posiadacza nie przekracza 437,50 zł, odpowie za przestępstwo z art. 278 § 5 k.k. Natomiast gdy sprawca dokona zaboru karty bankomatowo-płatniczej, gdy wartość dostępnego na jej podstawie pieniądza znajdującego się w chwili zaboru na rachunku jej posiadacza przekracza 437,50 zł, odpowie za przestępstwo z art. 278 § 1 i 5 k.k.

Użycie uprzednio skradzionej karty

Analiza orzecznictwa prowadzi do wniosku, że do zachowań sprawców, którzy używają zabranej karty (bankomatowej albo płatniczej), aby wypłacić pieniądze z bankomatu albo zapłacić za towar w sklepie, przyjmuje się różne kwalifikacje prawne (co ilustrują podane niżej przykłady):

1. Z art. 278 § 1 k.k. Taką kwalifikację prawną sąd przyjął, uznając oskarżonego za winnego tego, że „w nocy z 21 listopada 2012 r. na 22 listopada 2012 r., po uprzednim zabraniu z torebki E. U., karty bankomatowej wraz z kodem (...) dokonał w godzinach 03:15–03:29 zaboru w celu przywłaszczenia pieniędzy w kwocie 740 zł z konta należącego do pokrzywdzonej, wypłacając wymienioną kwotę z bankomatu banku (...) SA w L. przy ul. (...)”²⁰.

2. Z art. 279 § 1 k.k. Można przytoczyć następujące opisy czynów: „w dniu 10 maja 2013 roku w miejscowości L. przy ul. (...) przy użyciu uprzednio skradzionej karty bankomatowej banku (...) po uprzednim wprowadzeniu kodu PIN, dokonał wypłaty pieniędzy z bankomatu banku (...) w kwocie 400 zł, czym działał na szkodę M. T. (...) tj. o czyn z art. 279 § 1 k.k.”²¹ oraz „w dniu 08 stycznia 2014 r. w O. przy ul. (...) dokonał kradzieży włamaniem do bankomatu E., gdzie przy użyciu uprzednio skradzionego kodu PIN i karty bankomatowej Banku (...) pokonując

²⁰ Wyrok Sądu Rejonowego w Legnicy z 25 lutego 2014 r., VIII K 266/13, POSP; zob. także wyrok Sądu Rejonowego w Busku-Zdroju z 27 maja 2014 r., II K 153/14, POSP.

²¹ Wyrok Sądu Rejonowego w Toruniu z 14 kwietnia 2014 r., VIII K 1053/13, POSP.

zabezpieczenia zabrał w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie 400 zł na szkodę J. Z. (...) tj. o czyn z art. 279 § 1 k.k.²². Za przyjęciem kwalifikacji z art. 279 § 1 k.k. opowiedział się także Sąd Okręgowy w Łodzi, stwierdzając, że „działanie oskarżonego polegające na dokonaniu kradzieży portfela pokrzywdzonej, który to portfel zawierał kartę bankomatową oraz kod dostępu (...) zapisany na kartce, a następnie użycie tego kodu i karty — odpowiedników oryginalnego klucza — do pokonania przeszkody zabezpieczającej dostęp do pieniędzy pokrzywdzonej oraz dokonanie ich zaboru wypełniało dyspozycję przestępstwa kradzieży z włamaniem z art. 279 § 1 k.k.”²³.

3. Z art. 279 § 1 k.k. w zb. z art. 287 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Można podać przykłady dwóch wyroków, w których sądy uznały oskarżonych za winnych tego, że „w dniu 18 marca 2014 roku w J. przy użyciu uprzednio skradzionej D. B. karty płatniczej (...) Bank (...) Oddział w Polsce działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej bez upoważnienia wpłynęła na automatyczne przetwarzanie danych informatycznych na rachunku bankowym D. B. w ten sposób, że wprowadziła na klawiaturze bankomatu znany jej kod cyfrowy PIN, bez zgody i bez wiedzy pokrzywdzonej, dokonując tym samym zabezpieczenie i dokonała zaboru w celu przywłaszczenia pieniędzy w kwocie 300 złotych, czym działała na szkodę D. B., tj. występku z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 287 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.”²⁴ oraz „w dniu 25 stycznia 2013 r. w J. woj. (...) działając z góry powziętym zamiarem w celu osiągnięcia korzyści majątkowej działając w krótkich odstępach czasu dokonał kradzieży z włamaniem pieniędzy z bankomatu w ten sposób, że bez upoważnienia uprawnionej osoby wpływając na automatyczne przetwarzanie danych informatycznych, posługując się uprzednio zabraną w celu przywłaszczenia bez wiedzy użytkownika kartą bankomatową wydaną przez Bank (...) na nazwisko P. M. oraz uzyskaną bezprawnie informację o kodzie numerycznym PIN dokonał kolejno trzykrotnej wypłaty pieniędzy z bankomatu Banku (...) przy ul. (...) w kwocie łącznej 1.750,00 złotych czym działał na szkodę M. P. i Banku (...), tj. o czyn z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 287 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.”²⁵.

4. Z art. 286 § 1 k.k. i art. 287 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Taką kwalifikację zastosował sąd, uznając oskarżoną „za winną tego, że w dniu 18 marca 2014 r. w J. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej po wprowadzeniu w błąd pracownika stacji paliw (...) przy ul. (...) co do właściciela karty płatniczej (...) Bank (...) Oddział w Polsce, której

²² Wyrok Sądu Rejonowego w Olsztynie z 21 stycznia 2015 r., II K 239/14, POSP; zob. także wyrok Sądu Rejonowego w Lubaniu z 25 lutego 2014 r., II K 767/13, POSP; wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach z 24 stycznia 2014 r., VI Ka 1090/13, POSP.

²³ Wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z 4 lipca 2014 r., V Ka 536/14, POSP.

²⁴ Wyrok Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z 19 stycznia 2015 r., II K 809/14, POSP.

²⁵ Wyrok Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z 27 listopada 2013 r., II K 896/13, POSP.

zaboru w celu przywłaszczenia wcześniej dokonała na szkodę D. B., doprowadziła go do niekorzystnego rozporządzenia mieniem D. B. w kwocie 21,90 zł, czym bez upoważnienia wpłynęła jednocześnie na automatyczne przetwarzanie danych informatycznych na rachunku bankowym D. B., tj. występku z art. 286 § 1 k.k. i art. 287 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.”²⁶.

5. Z art. 286 § 1 k.k. Przy czym kwalifikacja ta jest przyjmowana za równo do zachowania polegającego na wypłaceniu pieniędzy z bankomatu („w dniu 25 września 2013 roku w W. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej wyzyskał błąd osób odpowiedzialnych za funkcjonowanie systemu związanego z wypłatą pieniędzy z bankomatu co do osoby uprawnionej do korzystania z karty bankomatowej wydanej przez Bank [...] i doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem M. S. poprzez wypłatę pieniędzy w kwocie 20 zł czym działał na szkodę M. S. (...), to jest występku z art. 286 § 1 k.k.”²⁷), jak i w sytuacji, gdy przy użyciu karty dokonywana jest zapłata („w dniu 26 września 2013 r. w W. woj. (...), działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, po uprzednim wprowadzeniu w błąd pracownika sklepu (...) co do osoby uprawnionej do posługiwania się kartą bankomatową Banku (...) wystawionej na nazwisko M. S. dwukrotnie dokonał zapłaty za zakupy doprowadzając M. S. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 81,38 zł (...) tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.”²⁸).

Można zauważyć, że sądy przyjmują pięć różnych kwalifikacji prawnych w podobnych stanach faktycznych, a mianowicie:

- z art. 278 § 1 k.k.,
- z art. 279 § 1 k.k.,
- z art. 279 § 1 k.k. w zb. z art. 287 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.,
- z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 287 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.,
- z art. 286 § 1 k.k.

Należy zauważyć, że przestępstwa te posiadają inne ustawowe zagrożenia karą, co przekłada się na jej wymiar w konkretnej sprawie, a także na możliwość stosowania instytucji prawa karnego materialnego, np. art. 37a k.k., art. 37b k.k., art. 59a k.k., warunkowego umorzenia postępowania, art. 66 k.k. Przestępstwo kradzieży zwykłej jest też zależne od wartości zabranej rzeczy ruchomej, a jeśli wartość nie przekracza kwoty 437,50 zł, czyn sprawcy stanowi wykroczenie. Z kolei zastosowanie do opisanych wyżej zachowań kwalifikacji przyjętych w pkt 2–5 oznacza, że czyn zawsze będzie stanowił przestępstwo niezależnie od wartości rzeczy ruchomej. Zatem istotne jest ustalenie, jaka kwalifikacja prawna powinna być przyjęta w opisanych wyżej stanach faktycznych.

²⁶ Wyrok Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z 19 stycznia 2015 r., II K 809/14, POSP.

²⁷ Wyrok Sądu Rejonowego w Wałbrzychu z 17 września 2014 r., III K 289/14, POSP.

²⁸ Tamże; zob. także wyrok Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim z 24 września 2014 r., VIII K 217/14, POSP.

Odnosnie przyjmowania kwalifikacji z art. 286 § 1 k.k. na wstępie trzeba przypomnieć, że przepis art. 286 § 1 k.k. ma treść: „Kto, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadza inną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym lub cudzym mieniem za pomocą wprowadzenia jej w błąd (...)”. Przy wykorzystaniu skradzionej wcześniej karty należy odróżnić sytuację, gdy sprawca dokonuje wypłaty z bankomatu, od sytuacji, gdy dokonuje zakupów w sklepie. W pierwszej sytuacji zachowanie sprawcy polegające na wypłaceniu pieniędzy w bankomacie przy użyciu karty ze względu na to, że po stronie banku nie uczestniczy w takiej operacji żadna osoba, trudno rozpatrywać jako przestępstwo oszustwa z art. 286 § 1 k.k.²⁹, bowiem nie ma osoby, którą sprawca „wprowadza w błąd” i która „rozporządza mieniem”. Z kolei przy dokonywaniu zapłaty kradzioną kartą w sklepie wydawać by się mogło, że taki czyn wyczerpuje znamiona oszustwa, bowiem sprawca wprowadza sprzedawcę w błąd co do uprawnienia do dysponowania kartą i możliwości dokonywania zakupów przy jej użyciu. Należy wskazać, że w orzecznictwie (przy czym wyrok odnosi się do innego stanu faktycznego) zasadnie przyjęto, że warunkiem odpowiedzialności karnej z art. 286 § 1 k.k. jest tożsamość osoby wprowadzonej w błąd i osoby rozporządzającej mieniem³⁰. Jednakże należy zauważyć, że sprzedawca w sklepie nie jest osobą uprawnioną do rozporządzenia mieniem pokrzywdzonego (właściciela karty). Dlatego zarówno w sytuacji, gdy sprawca przy użyciu skradzionej karty dokonuje wypłaty pieniędzy z bankomatu, jak i gdy dokonuje zakupów w sklepie, nie popełnia przestępstwa oszustwa.

Z kolei przestępstwo tzw. oszustwa komputerowego uregulowane jest w art. 287 § 1 k.k. w brzmieniu: „Kto, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub wyrządzenia innej osobie szkody, bez upoważnienia, wpływa na automatyczne przetwarzanie, gromadzenie lub przekazywanie danych informatycznych lub zmienia, usuwa albo wprowadza nowy zapis danych informatycznych (...)”. Należy zauważyć, że w przypadku użycia skradzionej karty (zarówno przez wypłatę pieniędzy z bankomatu, jak i przez dokonanie zakupów w sklepie) następuje zmiana kwoty pieniędzy na koncie pokrzywdzonego. Jednakże nie można przyjąć, że sprawca dokonał „zmiany” kwoty pieniędzy na koncie i dzięki temu uzyskał korzyść majątkową, bowiem zmiana wskazanej kwoty na koncie jest „naturalną konsekwencją” wypłaty pieniędzy z bankomatu lub dokonania zakupu przy użyciu karty (tak jak np. kradzież sztabki złota położonej na wadze elektronicznej podłączonej do komputera spowoduje zmianę wskazania wyświetlonego na ekranie wyniku, lecz nie będzie to przestępstwo tzw. oszustwa komputerowego).

Czyny polegające na użyciu uprzednio skradzionej karty stanowią kradzież, bowiem następuje zabór mienia pokrzywdzonego (właściciela karty) i to niezależnie od tego, czy sprawca wypłaca pieniądze z bankomatu, czy dokonuje zakupu w sklepie. Sprawca uzyskuje mienie pokrzywdzonego

²⁹ Por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 27 stycznia 2015 r., II AKa 182/14, „Krakowskie Zeszyty Sądowe” 2015, nr 5, poz. 97, s. 62.

³⁰ Zob. wyrok Sądu Najwyższego z 10 czerwca 2010 r., IV KK 1/10, Legalis nr 306354.

przez zabór, a nie przez rozporządzenie mieniem albo zmianę danych informatycznych. Tu trzeba poczynić jeszcze uwagę, że w przypadku, gdy sprawca wprowadza numer PIN, mamy do czynienia z kradzieżą z włamaniem, bowiem następuje przełamanie zabezpieczenia, aby użyć karty (wyplacić pieniądze z bankomatu czy zapłacić w sklepie)³¹.

Użycie uprzednio skradzionej karty do zapłaty w sklepie tzw. metodą zbliżeniową

Odrębnego zastanowienia się wymaga kwestia zapłaty przez sprawcę uprzednio skradzioną kartą w sklepie tzw. metodą zbliżeniową, tzn. gdy kupujący-sprawca nie wprowadza numeru PIN do czytnika kart, ale zapłata zostaje dokonana za pomocą samego zbliżenia karty do czytnika bez wprowadzania numeru PIN.

W regulaminie kart płatniczych dla klientów indywidualnych w PKO Banku Polskim SA „operacja/transakcja zbliżeniowa” określana jest jako „operacja/transakcja dokonana przy użyciu karty zbliżeniowej w punkcie akceptującym wyposażonym w czytnik zbliżeniowy, której realizacja następuje po zbliżeniu karty do czytnika zbliżeniowego, transakcje zbliżeniowe mogą być transakcjami »off-line«, do których dokonania nie jest wymagana autoryzacja w oparciu o dostępne na rachunku/rachunku karty środki”³².

W ocenie poziomu bezpieczeństwa kart zbliżeniowych z punktu widzenia ich posiadaczy dokonanej przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego wskazano, że można wyróżnić „dwa sposoby przeprowadzania transakcji za pośrednictwem kart płatniczych: metodą stykową albo metodą bezstykową, gdzie autoryzacja transakcji polega na przyłożeniu karty z funkcją płatności zbliżeniowej (karty zbliżeniowej) do czytnika terminala płatniczego i o ile kwota transakcji nie przekracza 50 zł, nie jest zwykle wymagane podanie kodu PIN”³³. Urząd

³¹ Por. A. Marek, T. Oczkowski [w:] R. Zawłocki (red.), *Przestępstwa...*, wyd. cyt., s. 99; M. Dąbrowska-Kardas, P. Kardas, *Nowa kodyfikacja...*, wyd. cyt., s. 78; J. Wojciechowski, *Kodeks karny. Komentarz. Orzecznictwo*, Warszawa 1998, s. 487 (autor ten przyjmuje, że termin „włamanie” odnosi się do zabezpieczeń fizycznych); B. Michalski [w:] A. Wąsek (red.), *Kodeks karny...*, wyd. cyt., s. 827 (autor ten napisał: „W wypadku, gdyby sprawca zdołał podjąć przy użyciu skradzionej karty pieniądze z bankomatu — czyn jego kwalifikował się będzie jako kradzież z art. 278 § 1 KK”).

³² Zob. § 2 pkt 27 regulaminu kart płatniczych dla klientów indywidualnych w PKO Banku Polskim SA, <http://www.pkobp.pl/media_files/bcfe3a-bc-b611-4f53-bb72-13d173de9644.pdf>, dostęp: 21 listopada 2015 r.; zob. także § 2 regulaminu wydawania i używania kart kredytowych BZ WBK, <https://www.bzwbk.pl/_items/bzwbk.pl/pdf/regulamin_kart.pdf>, dostęp: 20 listopada 2015 r.; § 2 pkt 67 regulaminu kart kredytowych dla osób fizycznych w ramach bankowości detalicznej mBanku S.A., <https://www.mbank.pl/download/regulamin/Regulamin_kart_kredytowych_mBanku.pdf>, dostęp: 20 listopada 2015 r.

³³ Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, *Analiza poziomu bezpieczeństwa kart zbliżeniowych z punktu widzenia ich posiadaczy*, Warszawa, 24 czerwca 2013 r., s. 12, <http://www.knf.gov.pl/PortalSearch?_searchString=kradziez%C5%BC+me>

Komisji Nadzoru Finansowego, analizując zagrożenia związane z możliwościami niepożądanego wykorzystania kart zbliżeniowych, zidentyfikował potencjalne zagrożenia dotyczące m.in. możliwości:

- „1) Dokonania transakcji zbliżeniowych na łączną kwotę lub w liczbie przekraczającej zadeklarowany przez klienta limit, co może powodować przekroczenie salda rachunku lub limitu kredytowego,
- 2) Wykorzystania urzędzeń pośredniczących w celu przeprowadzenia transakcji zdalnie obciążającej cudzą kartę zbliżeniową,
- 3) Nieuprawnionego odczytania danych osobowych, numeru karty i innych informacji z karty zbliżeniowej,
- 4) Częściowego sklonowania karty zbliżeniowej,
- 5) Wykorzystania szkodliwego oprogramowania w celu ułatwienia przeprowadzenia niektórych z powyższych scenariuszy³⁴.

Płatność metodą zbliżeniową, przy użyciu uprzednio skradzionej karty, kwalifikowano w praktyce jako:

- przestępstwo kradzieży z włamaniem (art. 279 § 1 k.k.), w opisie czynu wskazując, że oskarżony „dokonał włamania metodą zbliżeniową przy użyciu oryginalnej karty płatniczej na rachunek bankowy nr (...), a następnie zaboru w celu przywłaszczenia pieniędzy w łącznej kwocie 79,68 zł (...)”³⁵;
- przestępstwo kradzieży z włamaniem w zbiegu z przestępstwem oszustwa komputerowego (art. 279 § 1 k.k. w zb. z art. 287 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.), gdzie w opisie czynów przyjęto, że sprawca „(...) działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, bez upoważnienia wpłynął na automatyczne przetwarzanie i przekazywanie danych informatycznych w ten sposób, że przy użyciu przywłaszczonej karty płatniczej dotyczącej prowadzonego przez (...) S.A. rachunku bankowego o numerze (...) należącego do B. D. przełamał elektroniczne zabezpieczenia środków pieniężnych zgromadzonych na tymże rachunku używając bezprawnie uzyskanej w/w karty płatniczej i dokonał wypłaty środków pieniężnych na kwotę 11,95 złotych z w/w rachunku bankowego płacąc za towary zakupione w przedmiotowym sklepie używając tej karty zbliżeniowo, czym działał na szkodę B. D. (...)”³⁶;
- przestępstwo oszustwa w zbiegu z przestępstwem oszustwa komputerowego (art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 287 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.), gdzie w opisie czynu wskazano, że sprawca „(...) działając

toC4%85+zbl%5%BCeniow%C4%85&maxresults=100>, dostęp: 1 listopada 2015 r.; zob. także § 11 regulaminu kart płatniczych dla klientów indywidualnych w PKO Banku Polskim SA, wyd. cyt.; § 30 ust. 5 regulaminu kart kredytowych dla osób fizycznych w ramach bankowości detalicznej mBanku S.A., wyd. cyt.

³⁴ Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, *Analiza...*, wyd. cyt., s. 10.

³⁵ Wyrok Sądu Rejonowego w Olsztynie z 19 marca 2015 r., VII K 148/15, POSP; zob. także wyrok Sądu Okręgowego w Olsztynie z 24 czerwca 2015 r., VII Ka 486/15, POSP.

³⁶ Zob. opis czynu zawarty w akcie oskarżenia w sprawie II K 1662/14, przytoczony w wyroku Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z 16 marca 2015 r., II K 1662/14, POSP.

w celu osiągnięcia korzyści majątkowej po wprowadzeniu w błąd pracownika sklepu (...) przy ul. (...) co do właściciela karty płatniczej wydanej przez (...) S.A., której usunięcia wcześniej dokonał, doprowadził go do niekorzystnego rozporządzenia mieniem B. D. w kwocie 11,95 zł płacąc w ten sposób za towar, czym bez upoważnienia wpłynął jednocześnie na automatyczne przetwarzanie danych informatycznych na rachunku bankowym B. D. (...)³⁷. Przy czym sąd w uzasadnieniu wyroku, krytykując przyjętą przez prokuratora w akcie oskarżenia kwalifikację prawną (art. 279 § 1 k.k. w zb. z art. 287 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.), wskazał, że oskarżony „nie pokonał żadnego zabezpieczenia karty — płatności dokonał zbliżeniowo, nie używał kodu PIN, a karta ta nie była zabezpieczona w inny sposób w przypadku dokonywania płatności zbliżeniowych, a zatem nie sposób mówić o wypełnieniu przez niego również znamion występkę z art. 279 § 1 k.k.”³⁸.

Nie powtarzając tu przedstawionych w niniejszym opracowaniu argumentów przemawiających za niemożnością stosowania kwalifikacji z art. 286 § 1 k.k. lub z art. 287 § 1 k.k. w przypadku używania skradzionych kart płatniczych, należy wskazać, że sprawca dokonujący zapłaty za towar w sklepie tzw. metodą zbliżeniową popełnia przestępstwo kradzieży, przy czym nie mamy tu do czynienia z kradzieżą z włamaniem, bowiem nie następuje przełamanie zabezpieczenia przez wprowadzenie kodu PIN. Zasadniczo, wobec limitów dokonywania takich transakcji do kwoty 50 zł, będziemy mieli do czynienia z wykroczeniem z art. 119 § 1 k.w., chyba że sprawca będzie działał w warunkach art. 12 k.k. i suma kwot przekroczy 437,50 zł. Wtedy konieczne będzie przyjęcie kwalifikacji z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Instytucja czynów współkaralnych w przypadku zaboru kart i ich użycia

Można spotkać następujące poglądy co do kwalifikowania zachowania sprawcy, który najpierw kradnie kartę bankomatową, a następnie jej używa. W doktrynie przyjmuje się, że:

- poza zakresem znamion przestępstwa z art. 278 § 5 k.k. pozostaje ewentualne wykorzystanie karty do podjęcia pieniędzy z rachunku pokrzywdzonego, co może stanowić odrębne przestępstwo³⁹;
- podjęcie pieniędzy z konta stanowi kolejne przestępstwo, przy czym jeśli pieniądze podejmie sam sprawca zaboru karty, to przy spełnieniu

³⁷ Wyrok Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z 16 marca 2015 r., II K 1662/14, POSP.

³⁸ Tamże.

³⁹ E. Pływaczewski, E. Guzik-Makaruk [w:] M. Filar (red.), *Kodeks karny...*, wyd. cyt., s. 1233.

pozostałych warunków możliwe jest uznanie jego zachowania, na podstawie art. 12 k.k., za czyn ciągły; jeśli tych warunków nie spełnia, można przyjąć realny zbieg przestępstw (art. 85 k.k.) albo wymierzyć karę tylko za kradzież pieniędzy z konta, traktując kradzież karty jako współukarane przestępstwo uprzednie (środek do celu)⁴⁰;

- podjęcie przez sprawcę pieniędzy z konta pokrzywdzonego stanowi kolejną kradzież, jednakże w wypadku działania z takim zamiarem już przy zaborze karty, uzasadnione jest przyjęcie jedności prawnej czynu i kumulatywnej kwalifikacji na podstawie art. 278 § 1 i 5 k.k.⁴¹;
- skoro dokonanie dalszych czynności polegających na zaborze pieniędzy pokrzywdzonego przy użyciu skradzionej karty jest niemożliwe bez uprzedniego dokonania jej zaboru, przemawia to za uznaniem samego zaboru karty za czyn współukarany uprzedni⁴².

Odnosząc się do powyższych poglądów, należy zauważyć, że zabór karty, a następnie jej użycie to dwa zachowania (pierwsze — zabór karty, drugie — wypłata pieniędzy z bankomatu albo zapłata kartą w sklepie), oddzielone przedziałem czasu, popełnione w różnym miejscu i mogące wyczerpywać znamiona przestępstw określonych w różnych przepisach k.k. Zatem sprawca popełnia dwa, pozostające w zbiegu realnym, przestępstwa, przy czym jeżeli zabór dotyczył tylko karty (bez np. portfela z pieniędzmi), możliwe jest uznanie zaboru karty za czyn współukarany uprzedni (środek do celu).

Podsumowanie

Rekapitulując powyższe rozważania, należy uznać, że użyty w art. 278 § 5 k.k. termin „karta uprawniająca do podjęcia pieniędzy z automatu bankowego” oznacza zarówno kartę bankomatową (kartę uprawniającą wyłącznie do podjęcia pieniędzy z automatu bankowego), jak i kartę bankomatowo-płatniczą (kartę, która pozwala na podjęcie pieniędzy z automatu bankowego, jak i zapłatę w sklepie). Przemawia za tym wykładnia językowa, jak i funkcjonalna. Z kolei czyny polegające na użyciu uprzednio skradzionej karty (wypłata pieniędzy z automatu bankowego albo zapłata w sklepie) stanowią kradzież, przy czym, gdy sprawca wprowadza numer PIN, mamy do czynienia z kradzieżą z włamaniem.

⁴⁰ O. Górniok [w:] O. Górniok, S. Hoc, S.M. Przyjemski, *Kodeks karny. Komentarz*, t. 3, (art. 117–363), Gdańsk 1999, s. 346; zob. także A. Marek, *Kodeks karny. Komentarz*, Warszawa 2005, s. 572.

⁴¹ A. Marek, *Kodeks karny...*, wyd. cyt., s. 572.

⁴² Zob. wyrok Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z 19 stycznia 2015 r., II K 809/14, POSP.

Słowa kluczowe: kradzież, bankomat, karta bankomatowa, kodeks karny, prawo karne

Streszczenie: Artykuł ma na celu ukazanie odpowiedzialności karnej za kradzież i użycie karty bankowej oraz karty bankomatowej (karty pozwalającej wyłącznie na wypłatę pieniędzy z bankomatu). Omówiono następujące pojęcia: „dokument”, „rzecz ruchoma lub przedmiot” oraz „karta uprawniająca do podjęcia pieniędzy z automatu bankowego” (termin użyty w art. 278 § 5 kodeksu karnego). Przedstawiono również analizę dogmatyczną przestępstwa kradzieży w obowiązującym stanie prawnym popełnionego w stosunku do karty uprawniającej do podjęcia pieniędzy z automatu bankowego (przestępstwo określone w art. 278 § 5 kodeksu karnego). Artykuł odpowiada również na pytanie, czy używanie skradzionych kart celem płacenia za towary bez wprowadzania numeru PIN stanowi kradzież (art. 278 § 1 kodeksu karnego), oszustwo (art. 286 § 1 kodeksu karnego), oszustwo komputerowe (art. 287 § 1 kodeksu karnego) czy kradzież z włamaniem (art. 279 § 1 kodeksu karnego). Analiza kodeksu karnego wskazuje, że taki czyn jest kradzieżą.

Keywords: theft, automated teller machine, ATM card, Criminal Code, Penal law

Summary: This article aims to examine criminal liability for theft and use of cash card and ATM card (card enabling only the withdrawal of money from an automated teller machine). Examined herein is the meaning of the following terms: “document”, “movable item or object” and “card enabling the withdrawal of money from an automated teller machine” (the term used in Article 278 § 5 of the Criminal Code). Also dogmatic aspects of a theft offence in current legal regime are examined with regard to card enabling the withdrawal of money from an automated teller machine (the offence specified in Article 278 § 5 of the Criminal Code). This paper also answers the question whether using stolen cash card to purchase goods without entering Personal Identification Number (PIN) is theft (Article 278 § 1 of the Criminal Code), fraud (Article 286 § 1 of the Criminal Code), computer fraud (Article 287 § 1 of the Criminal Code) or burglary (Article 279 § 1 of the Criminal Code). The analysis of the Criminal Code shows that such acts are theft.